

Sprawozdanie

Bartłomiej Ciupak
Tomasz Rogalski

1. Wstęp

Mrówka Langtona to prosty automat komórkowy wymyślony przez Chrisa Langtona. Mrówka chodzi po dwuwymiarowej siatce. Obowiązują dwie zasady ruchu i jej wpływu na przestrzeń:

- jeśli mrówka wejdzie na białą komórkę przestrzeni to zmienia jej kolor na czarny i pod kątem prostym skręca w prawo do następnej komórki,
- jeśli mrówka wejdzie na czarną komórkę przestrzeni to zmienia jej kolor na biały i pod kątem prostym skręca w lewo do następnej komórki.

2. Wywołanie programu

W celu wywołania programu należy najpierw skorzystać z komendy *make*, która kompiluje kod i tworzy folder na ewentualne pliki wynikowe. Następnie należy wpisać *./edit* i podać argumenty dla programu. Kod nie uruchomi się, jeśli nie podamy: *-m* liczby rzędów ramki, *-n* liczby kolumn, *-i* liczby iteracji mrówki, *-d* kierunku startowego mrówki. Poza tym musimy wprowadzić *-g* procent wypełnienia mapy lub *-p* nazwę pliku z mapą. Program umożliwia nam także zapisanie kolejnych etapów mrówki w plikach wynikowych, których nazwę podajemy w argumencie *-f*. Jeśli nie skorzystamy z tej opcji, wynik zostanie zwrócony na standardowe wyjście. Komenda *make clean* usunie pliki wynikowe oraz skompilowane pliki. W przypadku, gdy chcielibyśmy usunąć jedynie pliki wynikowe możemy skorzystać z komendy *make cleanOut*.

3. Opis programu

Podzieliliśmy program na moduły w celu zwiększenia przejrzystości kodu i uproszczenia poszukiwania ewentualnych błędów. W jednym z nich zdefiniowaliśmy wszystkie zmienne potrzebne do rysowania siatki, mrówki oraz jej kolejnych etapów poruszania się.

```
#include "characters.h"

wchar_t* LINE_VERTICAL = L" | ";
wchar_t* LINE_HORIZONTAL = L" _ ";
wchar_t* LINE_DOWN_RIGHT = L" ̸ ";
wchar_t* LINE_DOWN_LEFT = L" ̡ ";
wchar_t* LINE_UP_RIGHT = L" ̢ ";
wchar_t* LINE_UP_LEFT = L" ̣ ";
wchar_t* SQUARE_WHITE = L"  ";
wchar_t* SQUARE_BLACK = L"  ";
wchar_t* ARROW_NORTH_WHITE = L" ^ ";
wchar_t* ARROW_NORTH_BLACK = L" ▲ ";
wchar_t* ARROW_EAST_WHITE = L" > ";
wchar_t* ARROW_EAST_BLACK = L" ► ";
wchar_t* ARROW_SOUTH_WHITE = L" v ";
wchar_t* ARROW_SOUTH_BLACK = L" ▼ ";
wchar_t* ARROW_WEST_WHITE = L" < ";
wchar_t* ARROW_WEST_BLACK = L" ◀ ";
```

Rys. 1. *characters.c* odpowiedzialny za rysowanie na ekranie.

Również napisaliśmy moduł odpowiedzialny za obsługę argumentów podawanych przez użytkownika. Funkcja *argError* zawarta w nim sprawdza, czy dana opcja wymaga podania argumentu. Jeżeli użytkownik go nie wprowadzi, zostanie zwrócony odpowiedni komunikat o błędzie i program się zakończy. Zadaniem *intCheck* jest sprawdzenie czy dana wartość przekazana jako argument dla danej opcji jest liczbą. Jeśli nie, również wypisuje komunikat o błędzie i kończy program. Funkcja *argumenty* analizuje argumenty wiersza programu i ustawia zmienne odpowiedzialne za parametry programu. Wykorzystaliśmy tu *getopt*, który pozwala na zautomatyzowane przetwarzanie opcji wiersza poleceń. Dzięki temu program jest łatwy w obsłudze. W celu stworzenia ponumerowanych w odpowiedniej kolejności plików wynikowych wykorzystaliśmy funkcję *filename_Number*. Ostatnie funkcje czyli *fileOut* i *fileIn* służą odpowiednio do zapisu i odczytu mapy do lub z pliku.

```
#include <stdlib.h>
#include <wchar.h>
#include <locale.h>
#include <string.h>
#include <unistd.h>
#include <ctype.h>

void argError(char argName, char* value){
    char pValue = *value;

    if (pValue == '-') {
        fprintf(stderr, "Opcja -%c wymaga podania argumentu.\n", argName);
        exit(0);
    }
}

void intCheck(char argName, char* value){
    int i = 0;

    while (value[i] != '\0') {
        if (!isdigit(value[i])) {
            fprintf(stderr, "Opcja -%c wymaga podania liczby.\n", argName);
            exit(0);
        }
        i++;
    }
}

void argumenty(int argc, char **argv, int* m, int* n, int* i, char** f, char** d, char** p, int* g){
    // -m (int) wiersze
    // -n (int) kolumny
    // -i (int) iteracje
    // -f (char*) nazwa plikow wyjsciowych [opcjonalnie]
    // -d (char*) kierunek poczatkowy mrowki
    // -p (char*) mapa pokryta czarnymi (opcjonalnie)
    // -g (int) wygenerowanie nowej mapy zapełnionej procentowo czarnymi (opcjonalnie)

    // extern char *optarg;
    // extern int optind, optopt;
    int c;

    int argCheck = 0;
```

```

while ((c = getopt (argc, argv, "m:n:i:f:d:p:g:")) != -1)
switch (c)
{
case 'm':

    argError(c, optarg);
    intCheck(c, optarg);
    *m = atoi(optarg);
    argCheck++;
    break;
case 'n':
    argError(c, optarg);
    intCheck(c, optarg);
    *n = atoi(optarg);
    argCheck++;
    break;
case 'i':
    argError(c, optarg);
    intCheck(c, optarg);
    *i = atoi(optarg);
    argCheck++;
    break;
case 'f':
    argError(c, optarg);
    *f = optarg;

    break;
case 'd':
    argError(c, optarg);

    if (strcmp(optarg, "n") && strcmp(optarg, "e") && strcmp(optarg, "s") && strcmp(optarg, "w")){
        fprintf(stderr, "Opcja -%c: Nie rozpoznano kierunku. Wybierz kierunek z podanych: {n, s, e, w}.\n", c);
        exit(0);
    }
    *d = optarg;
    argCheck++;
    break;
case 'p':
    argError(c, optarg);
    *p = optarg;
    optArgCheck++;
    break;
case 'g':
    argError(c, optarg);
    intCheck(c, optarg);
    *g = atoi(optarg);
    optArgCheck++;
    break;
case '?':
    if (optopt == 'm' || optopt == 'n' || optopt == 'i' || optopt == 'd' || optopt == 'f' || optopt == 'p' || optopt == 'g'){
        fprintf(stderr, "Opcja -%c wymaga podania argumentu.\n", optopt);

    } else if (isprint (optopt)) {
        fprintf(stderr, "Opcja nieznana '-%c'.\n", optopt);
    }
    exit(0);
default:
    abort();
}

if (argCheck < 4){
    fprintf(stderr, "Za malo podanych argumentow. Upewnij sie ze podales argumenty: m, n, i, d\n");
    exit(0);
} else if (argCheck > 5){

```

```

        fprintf(stderr, "Za duzo podanych argumentow.\n");
        exit(0);
    }

    if (optArgCheck < 1){
        fprintf(stderr, "Za malo podanych argumentow: Musisz podac przynajmniej jeden z tych argumentow: g, p\n");
        exit(0);
    } else if (optArgCheck > 1) {
        fprintf(stderr, "Za duzo podanych argumentow: Argumentow g i p nie mozna uzywac na raz\n");
        exit(0);
    }
}

char* filename_Number(char* name, int number) {
    const char* dirPrefix = "output_files/";

    int nameLen = strlen(name);
    int numLen = snprintf(NULL, 0, "_%d", number);

    char* file = (char*)malloc(nameLen + numLen + 2 + strlen(dirPrefix));

    if (file == NULL)
        return NULL;

    strcpy(file, dirPrefix);
    strcat(file, name);
    snprintf(file + nameLen + strlen(dirPrefix), numLen + 2, "_%d", number);

    return file;
}

void fileOut(wchar_t** board, int m, int n, char* name){

    FILE *out = fopen(name, "w");

    for (int i = 0; i < m + 1; i++){
        for (int j = 0; j < n + 1; j++){
            fprintf(out, "%lc", board[i][j]);
            fprintf(out, "\n");
        }

        fclose(out);
    }

}

wchar_t** fileIn(char* name, int m, int n){
    FILE* in = fopen(name, "r");
    wint_t buff;
    wchar_t **board = (wchar_t**)malloc((m + 1) * sizeof(wchar_t));

    for (int i = 0; i <= m; i++) {
        board[i] = (wchar_t*)malloc((n + 2) * sizeof(wchar_t));
        for (int j = 0; j <= n + 1; j++){

            buff = fgetwc(in);
            board[i][j] = buff;

        }

    }

    return board;
}

```

Rys. 2-5. dataMgmt.c odpowiedzialny za obsługę argumentów programu.

Napisaliśmy moduł odpowiedzialny za ruch mrówki i kolorowanie mapy. W kodzie *ant.c* są zdefiniowane funkcje. Pierwsza z nich *dictAnt* przekształca kierunek i kolor mrówki na odpowiadający mu znak Unicode reprezentujący strzałkę o danym kierunku i kolorze. Do czytania koloru komórki służy *Color*. Funkcja *changeColor* zmienia kolor mrówki z białego na czarny lub z czarnego na biały, aby była widoczna na komórce o przeciwnym kolorze. *DirectionNumber* przyjmuje jako argument string reprezentujący kierunek i zwraca odpowiadający mu numer (0 – north, 1 – east, 2 – south, 3 – west). Na końcu znajduje się funkcja *master*, czyli główna funkcja symulująca ruch mrówki. Jako argumenty przyjmuje, wskaźnik do mapy, jej rozmiary, pozycję początkową mrówki, jej początkowy kierunek, liczbę iteracji oraz opcjonalny parametr *f*, czyli nazwę pliku wynikowego. Funkcja iteruje przez określoną liczbę kroków, aktualizując planszę i pozycję mrówki na każdym etapie. W przypadku wyjścia poza granicę ramki, program wypisze błąd i zakończy działanie. Dodatkowo, jeśli zostanie podana nazwa pliku, zapisuje mapę do pliku na każdym kroku iteracji.

```
#include <stdio.h>
#include <stdlib.h>
#include <wchar.h>
#include <string.h>

#include "dataMgmt.h"
#include "characters.h"
#include "ant.h"
#include "genBoard.h"

// W - west
// E - east
// N - north
// S - south

wchar_t dictAnt(int direction, char* color) {
    wchar_t result;

    switch (direction) {
        case 3: // WEST
            if (strcmp(color, "black") == 0)
                result = ARROW_WEST_BLACK[0];
            else if (strcmp(color, "white") == 0)
                result = ARROW_WEST_WHITE[0];
            break;

        case 1: // EAST
            if (strcmp(color, "black") == 0)
                result = ARROW_EAST_BLACK[0];
            else if (strcmp(color, "white") == 0)
                result = ARROW_EAST_WHITE[0];
            break;

        case 0: // NORTH
            if (strcmp(color, "black") == 0)
                result = ARROW_NORTH_BLACK[0];
            else if (strcmp(color, "white") == 0)
                result = ARROW_NORTH_WHITE[0];
            break;

        case 2: // SOUTH
            if (strcmp(color, "black") == 0)
                result = ARROW_SOUTH_BLACK[0];
            else if (strcmp(color, "white") == 0)
                result = ARROW_SOUTH_WHITE[0];
            break;

        default:
            printf("\nBłąd w kierunkach mrowki ( ant.c/dictAnt() )\n");
            exit(0);
            break;
    }

    return result;
}
```

```

char* Color(wchar_t square){
    if (square == SQUARE_BLACK[0])
        return "black";
    else
        return "white";
}

wchar_t changeColor(char* color){
    if (strcmp(color, "white") == 0)
        return SQUARE_BLACK[0];
    else
        return SQUARE_WHITE[0];
}

int DirectionNumber (char* direction){
    if (strcmp(direction, "n") == 0)
        return 0;
    else if (strcmp(direction, "e") == 0)
        return 1;
    else if (strcmp(direction, "s") == 0)
        return 2;
    else if (strcmp(direction, "w") == 0)
        return 3;
}

void master(wchar_t** board, int m, int n, int x, int y, int iteration, char* startDirection, char* f){
    int k = DirectionNumber(startDirection);
    char* color;

    if (board[x][y] == ARROW_EAST_BLACK[0] || board[x][y] == ARROW_WEST_BLACK[0] || board[x][y] == ARROW_NORTH_BLACK[0] || board[x][y] == ARROW_SOUTH_BLACK[0])
        color = "black";
    else
        color = "white";

    for (int i = 0; i < iteration; i++){
        if (f != NULL){
            char* name = filename_Number(f, i);
            fileOut(board, m, n, name);
        }
        else
            boardOut(board, m, n);

        if (strcmp(color, "white") == 0){
            k += 1;
            if (k > 3)
                k = 0;
        }
        else if (strcmp(color, "black") == 0){
            k -= 1;
            if (k < 0)
                k = 3;
        }

        switch (k){
            case 0: // NORTH
                board[x][y] = changeColor(color);
                x -= 1;
                break;
            case 1: // EAST
                board[x][y] = changeColor(color);
                y += 1;
                break;
            case 2: // SOUTH
                board[x][y] = changeColor(color);
                x += 1;
                break;
            case 3: // WEST
                board[x][y] = changeColor(color);
                y -= 1;
                break;
        }

        if (x <= 0 || x >= m || y <= 0 || y >= n){
            printf("Wrooka wyszła poza granice planszy.\nIlość przejść: %d\n", i);
            exit(0);
        }
        color = Color(board[x][y]);
        board[x][y] = dictAnt(k, Color(board[x][y]));
    }
}

```

Rys. 6-8. *ant.c* odpowiedzialny za poruszanie się mrówki po mapie.

Ostatnim modułem był kod odpowiedzialny za generowanie mapy. Składa się on między innymi z funkcji *randrange* do losowania liczby całkowitej z podanego zakresu. Funkcja *boardOut* przyjmuje dwuwymiarową tablicę oraz jej rozmiary i wypisuje jej zawartość na konsolę. Do odnalezienia wskazanego elementu w

określonym zakresie na mapie stworzyliśmy funkcję *binarySearch*, którą wykorzystaliśmy w *korekta*, aby odnajdywać białe pola i zamieniać je na czarne do momentu aż zostanie osiągnięta żądana liczba czarnych pól. Do zwalniania alokowanej pamięci dla dwuwymiarowej tablicy służy *freeBoard*, a do znajdowania pozycji mrówki na mapie – *arrowSearch*. Funkcja *genMap* to główna funkcja generująca mapę o danych wymiarach, z określonym procentem czarnych pól oraz mrówką umieszczoną na pozycji (*antX*, *antY*) i zwracającą się w określonym kierunku. Na początku funkcja inicjalizuje mapę z granicami i wypełnia ją losowo, przy użyciu *randrange*, białymi i czarnymi polami zgodnie z podanym procentem. Na koniec kodu, zostaje wywołana funkcja *korekta* w celu dostosowania planszy do żądanej liczby czarnych pól oraz zostaje ustawiona mrówka na mapie.

```
#include "genBoard.h"
#include "ant.h"

#include <stdio.h>
#include <stdlib.h>
#include <time.h>
#include <math.h>
#include "characters.h"

int randrange(int a, int b) {
    int randomNum = rand() % b + a;
    return randomNum;
}

void boardOut(wchar_t **board, int m, int n){
    for (int i = 0; i < m + 1; i++){
        for (int j = 0; j < n + 1; j++){
            printf("%lc", board[i][j]);
        }
        printf("\n");
    }
}

int binarySearch(wchar_t *board, int low, int high, wchar_t target) {
    while (low <= high) {
        int mid = low + (high - low) / 2;

        if (board[mid] == target)
            return mid;

        if (board[mid] < target)
            low = mid + 1;

        else
            high = mid - 1;
    }

    return -1;
}

void korekta(wchar_t ** board, int blackCounter, int m, int n){
    int i = 0;
    int result;
    int check = 0;
    while (blackCounter > 0){
        result = binarySearch(board[i], 1, n - 1, SQUARE_WHITE[0]);
        if (result != -1){
            board[i][result] = SQUARE_BLACK[0];
            blackCounter -= 1;
        } else
            i += 1;
    }
}
```

```

void freeBoard(wchar_t** board, int rows) {
    for (int i = 0; i < rows; i++) {
        free(board[i]);
    }
    free(board);
}

void arrowSearch(wchar_t** board, int m, int n, int* x, int* y){
    for (int i = 1; i < m; i++){
        for (int j = 1; j < n; j++){
            if (board[i][j] != SQUARE_BLACK[0] && board[i][j] != SQUARE_WHITE[0]){
                *x = i;
                *y = j;
                break;
            }
        }
    }
}

wchar_t** genMap(int m, int n, int percent, int antX, int antY, char* direction) {
    srand(time(NULL));

    int dir = DirectionNumber(direction);

    m += 1;
    n += 1;

    float blackChance = percent;
    int blackCount = round(((m - 2) * (n - 2)) * (blackChance/100));

    wchar_t **board = (wchar_t**)malloc(m * sizeof(wchar_t*));

    for (int i = 0; i <= m; i++) {
        board[i] = (wchar_t*)malloc(n * sizeof(wchar_t));

        for (int j = 0; j < n; j++) {
            if (i == 0) {
                if (j == 0)
                    board[i][j] = LINE_DOWN_RIGHT[0];
                else if (j == n - 1)
                    board[i][j] = LINE_DOWN_LEFT[0];
                else
                    board[i][j] = LINE_HORIZONTAL[0];
            }
            else if (i == m - 1) {
                if (j == 0)
                    board[i][j] = LINE_UP_RIGHT[0];
                else if (j == n - 1)
                    board[i][j] = LINE_UP_LEFT[0];
                else
                    board[i][j] = LINE_HORIZONTAL[0];
            }

            else if (j == 0 || j == n - 1) {
                board[i][j] = LINE_VERTICAL[0];
            }

            else {
                if (randrange(1, 100) <= blackChance && blackCount > 0) {
                    board[i][j] = SQUARE_BLACK[0];
                    blackCount -= 1;
                }

                else {
                    board[i][j] = SQUARE_WHITE[0];
                }
            }
        }
    }

    korekta(board, blackCount, m, n);

    board[antX][antY] = dictAnt(dir, Color(board[antX][antY]));

    return board;
}

```

Rys. 9,10. genBoard.c odpowiedzialne za stworzenie mapy do symulacji ruchu mrówki.

W pliku *main.c* zostają wywołane wszystkie potrzebne funkcje do działania programu. Na początku zostaje ustawiona lokalizacja na „C.UTF-8”, aby działały polskie znaki i znaki z *characters.c*. Potem odczytywane są argumenty podane przez użytkownika. W przypadku generowania mapy, pozycja mrówki jest ustawiana na środku mapy. Jeżeli program wczytuje mapę to odszukujemy komórkę, w której znajduje się mrówka. Następnie mapa jest wyświetlana na ekranie i program przechodzi do przeprowadzenia symulacji mrówki. Na koniec użytkownik zostaje poinformowany o zakończonej symulacji i liczbie wykonanych iteracji.

```
#include <stddef.h>
#include <stdio.h>
#include <stdlib.h>
#include <wchar.h>
#include <locale.h>
#include <string.h>
#include <math.h>
#include "characters.h"

#include "ant.h"
#include "genBoard.h"
#include "dataMgmt.h"

int main(int argc, char **argv) {
    setlocale(LC_ALL, "C.UTF-8");

    int m, n, i, g = 0;
    char *f = NULL, *d, *in, *p = NULL;

    argumenty(argc, argv, &m, &n, &i, &f, &d, &p, &g);

    int x = round((m)/2);
    int y = round((n)/2);

    wchar_t** mapa;
    m += 1;
    n += 1;

    if (p == NULL){
        // procent i kierunek

        printf("Wygenerowana mapa:\n\n");
        mapa = genMap(m, n, g, x, y, d);

        if (f != NULL){
            boardOut(mapa, m, n);
            fileOut(mapa, m, n, f);
        }
        master(mapa, m, n, x, y, i, d, f);
    } else {
        // preset
        printf("Wczytana mapa:\n\n");

        mapa = fileIn(p, m, n);
        if (f != NULL)
            boardOut(mapa, m, n);
        arrowSearch(mapa, m, n, &x, &y);
        master(mapa, m, n, x, y, i, d, f);
    }

    printf("Koniec symulacji. Wykonano %d iteracji\n", i);

    return 0;
}
```

Rys. 11. Kod *main.c* odpowiedzialny za działanie całego programu.

4. Przykłady

```
tomasz@DESKTOP-4LNSND6:~/projekt/mrowka-langtona$ ./edit -m 10 -n 10 -i 5 -d n -g 25
Wygenerowana mapa:
```



```
Koniec symulacji. Wykonano 5 iteracji
```

Rys. 12. Przykład działania programu dla mapy 10x10, 5 iteracji, mrówki skierowanej w górę i wygenerowanej mapy w 25% w czarnych polach.

```
tomasz@DESKTOP-4LNSND6:~/projekt/mrowka-langtona$ ./edit -m 2 -n 2 -i 10 -d n -g 0
Wygenerowana mapa:

  ▴
  ▸
  ▾
  ▹
  ▸

Mrowka wyszła poza granice planszy.
Ilość przejść: 4
```

Rys. 13. Przykład działania programu, gdy mrówka wyjdzie za mapę.

```
tomasz@DESKTOP-4LNSND6:~/projekt/mrowka-langtona$ ./edit -m 2 -n 2 -i 10 -d n
Za mało podanych argumentów: Musisz podać przynajmniej jeden z tych argumentów: g, p
tomasz@DESKTOP-4LNSND6:~/projekt/mrowka-langtona$ ./edit -m 2 -n 2 -i 10 -d -g 0
Opcja -d wymaga podania argumentu.
```

Rys. 13. Przykład działania programu przy błędnym wpisaniu argumentów.

5. Wnioski

Podczas projektu zauważyliśmy, że skuteczny podział obowiązków może zaoszczędzić dużo czasu, a współpraca może się okazać przyjemna i efektywna. Poza tym utrwaliliśmy programowanie w języku C oraz komendy git'a. Ponadto doświadczyliśmy tego, jak komunikacja w zespole jest ważna podczas projektu. Uważamy, że projekt mrówki Langtona wiele nas nauczył i możemy go uznać za zakończony sukcesem.